

Атаксия

Важни факти за пациентите

КАКВО Е ТОВА?

Думата ataxia произлиза от гръцки език и означава “без ред”. Атаксията представлява дезорганизиран, непохватни движения и затруднения в равновесието. Координацията на движенията изисква съвместна работа на много области от нервната система. Ако някоя от тези области е увредена, може да настъпи атаксия. Вашият невролог ще Ви прегледа, за да прецени дали атаксията е причинена от дисфункция на главния мозък, гръбначния мозък или неврите. Най-често областта от мозъка, която причинява атаксия е малкият мозък (церебелум).

КАКВИ СА СИМПТОМИТЕ ПРИ АТАКСИЯ?

- Затруднено равновесие при изправен стоеж
- Затруднения при ходене, които могат да включват:
 - ходене на широка основа (с раздалечени едно от друго ходила)
 - залюляване или залитане на една страна
 - невъзможност за ходене по права линия
 - падания, поради нестабилност
- Некоординирани, непохватни движения на ръцете
- Треперене, което обикновено се влошава при достигане на целта. Треперенето може да засегне ръцете, краката, главата и дори цялото тяло
- Проблеми с говора, предимно заваляне на думите
- Проблеми с очните движения, които могат да причинят двойно или размазано виждане
- Виене на свят

КАКВО Я ПРИЧИНЯВА?

Атаксията е неврологичен симптом, а не заболяване. Има много причини, които могат да доведат до атаксия:

- Увреда на мозъка от тумор, инсулт, травма, инфекция и др.
- Дефицит на витамини (ниски нива на витамини B1, B12 или E)
- Употреба на определени лекарства или токсини, като фенитоин, карбамазепин, барбитурати, седращи медикаменти, някои антибиотици, литий, амиодарон и алкохол
- Автоимунни заболявания като: множествена склероза, имунна реакция срещу тумор, възпаление на мозъчни кръвоносни съдове или цьолиаккия (глутенова ентропатия)
- Метаболитни заболявания като: дисфункция на

- щитовидната жлеза или намалени кръвнозахарни нива
- Невродегенеративни заболявания, при които мозъкът губи нервни клетки: мултисистемна атрофия (МСА), спиноцеребеларна атаксия (СЦА/СКА) и др.
- Наследствени (унаследени или генетични) причини

КАК СЕ ДИАГНОСТИЦИРА?

За да диагностицира атаксия, Вашият невролог трябва да разпита подробно за историята на симптомите Ви, включително и за фамилната Ви обремененост. Вашият невролог ще проведе също подробен неврологичен преглед и ако е необходимо и някои диагностични тестове, като:

- Образни изследвания: снимка на мозъка чрез компютърна томография (КТ) или магнитно-резонансна томография (МРТ) и/или МРТ на гръбначния мозък
- Кръвни, уринни и ликворни изследвания
- Кръвно налягане и уринарна функция
- Изследвания на сърцето
- Електроенцефалография и електромиография (ЕНГ и ЕМГ)
- Когнитивни или невропсихологични изследвания
- Изследване на очите (невроофтальмологично изследване)
- Кръвни тестове за генетични/наследствени атаксии

ИМА ЛИ ЛЕЧЕНИЕ?

Лечението на атаксията зависи от причината за появата ѝ. Ако атаксията се дължи на медикаменти или токсини, спирането на приема им може да подобри атаксията. Лечение е възможно и при някои дефицити на витамини, при тумори, при автоимунни или метаболитни заболявания. Някои генетични атаксии също биха могли да се лекуват със специфично лечение чрез витамини или медикаменти. Когато няма налично никакво специфично лечение, физикалната, трудовата и речевата терапия могат да са от полза за подобряване функцията и качеството на живот на пациентите с атаксия.